

Biblická hodina – Niektoré príbehy zo SZ

Boh ponúka novú šancu

Neviem, ku ktorej skupine ľudí patríte? Či k tým, ktorí bez problémov dávajú druhé, štvrté, desiate šance alebo si poriadne premyslíte, či vôbec ponúknete nejakú ďalšiu šancu človeku, ktorý vám ublížil vedome. Obdivujem tých, ktorí dokážu odpustiť a znovu dôverovať. Lebo odpustiť je jedna vec a znovu dôverovať zas iná. A mne osobne tá opätovná dôvera robí obrovský problém. Zvyknem byť potom stále v strehu s tým, že ten človek môže znovu ublížiť. Sme predsa len hriešni, sme slabé stvorenia a naše predsavzatia, že budeme už len dobrí, sú často iba naše zbožné priania. Poznáme to pri deťoch. Kol'kokrát nám sľúbia, že už danú vec neurobia a predsa to porušia – a takí sme aj v dospelosti. Preto **má Pán Boh môj hlboký obdiv, keď nám každé ráno dáva novú šancu a ponúka možnosť zmeny, hoci vie, že už sme ten moment nevyužili ani predtým.**

Izraelský národ si postavil zlaté teľa, svojho nového, viditeľného boba. Pán Boh sa nabneval, ale na Mojžišov príhovor, im odpustil. Mojžiš však, na rozdiel od Pána Boha, v tomto príbehu predstavuje nás ľudí – keď teda na vlastné oči vidí nové božstvo, hnevá sa natoľko, že dosky Desatora, napísané Božou rukou, skončia ako kôpka kamenných úlomkov. Napokon sa však Mojžiš prihovára za ľud, čo už s ním má robiť, a Pán Boh dáva svojmu zatvrdilému, priam až hlúpemu (lebo hriech nás všetkých obľupuje) novú šancu a rozhoduje sa to s nimi skúsiť nanovo.

V Biblii je často nový začiatok spojený aj s odchodom z daného miesta. Tak aj tu Hospodin hovorí Mojžišovi: „*chod, odíď odtiaľto ty i ľud...*“ (2 Mojžišova 33:1). Hoci tieto slová znamenajú vlastne návrat do Kanaánu, kde Mojžišovi predkovia žili s Bohom. Ľud sa teda nevracia iba domov, ale týmto návratom má demonštrovať aj návrat k náboženstvu svojich predkov, návrat k výhradnej viere v Hospodina. On ich bude viesť svojim anjelom, ktorý im pripraví cestu a zbaví ich všetkých nepriateľov. Prečo Pán Boh posielal anjela a nejde pred ľudom sám? Vysvetľuje to tvrdošijným postojom národa (nepoddajný, vzdorovitý, zaťatý). **Odkrýva nám svoju emocionálnu rovinu – tak ako Pán Boh dokáže plakať od smútku, radovať sa s radujúcimi, dokáže sa hnevať aj na hriech – táto rovina z Neho robí bytosť, ktorá dokáže prežívať s ľudom všetko, čo ho postretne** (Pán Boh teda nie je sila, energia, soška či niečo podobné, veď pocity má len ten, kto je živý). Národ kvôli tomuto Božiemu rozhodnutiu zosmutnie, na znak čoho odkladá aj ozdoby, ktoré znamenajú sviatočnú, radostnú atmosféru. Nie je dôvod sa radovať, keď Pán Boh naznačuje, že síce ľudu odpustil, ale stále sa „bojí“ mu dôverovať. Ale zároveň je toto odloženie ozdôb pozitívnym znakom obrátenia srdca – ľud si uvedomuje, čo sa stalo a že je čas činiť pokánie (zmena zmýšľania). Jedným zo znakov pokánia (okrem uvedomenia si hriechu) je aj poslušnosť voči Pánovi, ktorý ich vyzýva, aby tie šperky odložili natrvalo (Pán Boh to od nich vyžaduje, aby sa neskôr zo šperkov nestali amulety, ochranné prvky, lebo človek je už taký, dokáže pripísať moci hocičomu inému len nie Pánovi).

Pán Boh hovoril výhradne s Mojžišom a Mojžiš sa za ľud prihováral pred Hospodinom. Pravdepodobne bol ten svätostánok najprv Mojžišovým stanom, no neskôr sa stal priestorom iba na stretávanie sa s Bohom. **Stal sa symbolom ľudského hriechu**, kvôli ktorému bol ľud oddelený od Pána a nemohol sa s Ním osobne stretávať. **Zároveň však tento stan bol symbolom Božej milosti**, že Pán nemlčí a svojmu ľudu prináša svoje slovo a inštrukcie, hoci iba prostredníctvom vodcu. **Mojžiš sa teda presťahoval do tábora k ľudu, čím ukázal, že je jeho súčasťou, no vychádzal z tábora ku svätostánku, aby naznačil, že je Bohom povolaným vodcom.** Stánok pre stretávanie sa s Hospodinom strážil Józua. Tento obraz nám naznačuje to, čo sa v Novej zmluve preukázalo v Kristovi: „*a to Slovo sa stalo telom, prebývalo medzi nami (v gréčtine „prebývalo v stane“) a my sme hľadeli na Jeho slávu, ako na slávu jednorodného od Otca, bolo plné milosti a pravdy*“ (Ján 1:14). Pán Boh sa však ďalej zjavuje aj medzitým, ako je stan rozložený, aj počas cesty a to prostredníctvom oblakového stĺpu. Ten je neustálym potvrdením nielen Božej prítomnosti, ale aj ochoty z Jeho strany dodržať zmluvu vernosti voči nevernému národu.

Mojžišovi však nestačí takáto Božia prítomnosť a dožaduje sa, skrze Božiu milosť, aby Pán Boh bol blízky svojmu ľudu. Mojžišova viera „bojuje“ s Bohom a prosí Ho, nie o ohľaduplnosť v podobe stĺpu či anjela, ale o Božiu prítomnosť, hoci s rizikom smrti, pretože práve to oddeľuje iné národy a ich vieru v bôžikov od Izraela a jeho viery v živého Boha. Božiu tvár musí vidieť tak ľud, ako aj jeho nepriatelia, to je cesta, ktorou sa chce Mojžiš uberať a na ktorej je ochotný viesť Izrael. Uvedomuje si, že vidieť Boha úplne ľud nemôže, ale predsa len, **čím bližšie je Hospodin, tým lepšie.** On sám však túži vidieť Pánovu slávu reálne, viditeľne. Usiluje sa o to, aby Pán Boh odstránil tú „ochranu“ v podobe oblaku, do ktorej sa zahalil, aby ochránil svojich. To by sme chceli všetci – **vidieť Pána Boha tvárou v tvár, no v tomto živote to nie je reálne. Pretože medzi našim hriechom a Jeho svätosťou je taká priepasť, že keby sme Ho chceli vidieť tvárou v tvár, museli by sme zomrieť.** Preto Biblia hovorí, že si niektorí ľudia alebo anjeli zakrývali tvár. A keď sa niekomu aj podarilo zahliadnuť Hospodina, bol naplnený buď úžasom (1 Mojžišova 32:31) alebo strachom (Izaiáš 6:5). Mojžiš tu predstavuje nás a našu vášň viery, ktorá túži poznať Toho, koho nasleduje a zahliadnuť Ho aspoň tak, ako sa to dá. Pán Boh plní jeho túžbu, ale iba tak, aby mu neublížil. Zároveň však **vyslovuje svoje meno**, ktoré má Mojžišovi i ľudu a v konečnom dôsledku aj nám pripomenúť to, čo Pán Boh pre nás urobil, má nám pripomínať Jeho prítomnosť, vernosť a moc. Toto Božie meno (my dnes môžeme použiť meno „Ježiš“) naznačuje Božie bytie oproti ničotnosti modiel a bôžikov. To meno je sväté, nesmie sa používať bez premyslenia, ledbolo, ale predsa len sa má používať a jeho vyslovovanie má človeku pripomenúť, akého Boha má - že je to Boh, ktorý miluje verne a prináša záchranu pre svojich. Mojžiš teda uvidí Božiu slávu v milosti a добрote (hnev Boží by neprežil).

Pieseň č. 444

Pán Boh obnovuje svoju zmluvu. Mojžiš teda vychádza na horu, kam ostatní nesmú, a má pripraviť dve kamenné dosky (v tých dobách boli viaceré zákonníky napísané touto formou). **Mojžiš už ráno oslavuje Hospodina, ako Boha plného zľutovania, ktorý sa skláňa ku svojmu ľudu, ako Boha plného milosti, ktorý zjavuje svoju priazeň a ako Boha zhovievavého, ktorý trpezlivo „stráži“ svojho hnev.** Tým všetkým dáva svojmu ľudu nádej, že On pôjde s ním, ale len vtedy, keď Boh odpustí a zmiluje sa, lebo bez toho by boli zničení (Boží hnev by ich zničil). Môžeme teda povedať, že v tomto príbehu je jasne naznačené, že Božia milosť je vždy nad Božou spravodlivou odplatom.

Zmluva je založená na Božích zachraňujúcich činoch, ktoré Boh tvorí (slovo „bára“ v hebrejčine znamená tvorenie bez výrobného nástroja či materiálu, a z tohto tvorenia vychádza niečo prekvapivé, nové – ako pri stvorení sveta). To všetko má národ udržať vo vyznávateľskom postoji, ktorý ich má chrániť pred zvodmi rôznych kultov plodnosti a obetných hostín (preto boli oltáre, rôzne stĺpy a sošky pohanských národov vždy zničené, aby nezviedli ľud – Ježiš to neskôr tiež aplikuje: ak ťa zväzda pravá ruka, odtni si ju – samozrejme nie doslovne, ale to, čo nás odvádza od Hospodina by sme mali eliminovať).

V týchto slovách sa opakuje Desatoro s malými obmenami (porovnaj 2 Mojžišova 20 kap. a 2 Mojžišova 34 kap.). **Pán Boh však rozširuje „nadpis“ zákona. Už nestačí povedať: „ja som Hospodin, tvoj Boh“, ľud musí počuť ostrejšie slová:** „*Hospodin, Hospodin, Boh milosrdný a ľútostivý, zhovievavý a hojný v milosti a vernosti, zachovávajúci priazeň 1000, odpúšťajúci vinu, priestupok a hriech, ktorý však nenecháva bez trestu, ale tresce vinu otcov na synoch a na synoch synov až do 3 a 4 pokolenia*“ (2 Mojžišova 34:6-7). Pán Boh tu vyslovuje svoj zvrchovaný nárok na svojich vyznávateľov a svoj vzťah k ľudu popisuje slovami manželského zväzku. To bolo v tých dobách a na týchto miestach zvláštne, pretože všetky ostatné národy mali celý rad mnohých božstiev, no Hospodin chce byť jediným Bohom pre svoj ľud. Kým ostatné národy svojich bohov manipulovali a vlastnili, pri Hospodinovi to neplatilo, to On mal nárok na život človeka. Je to Jeho dobrá vôľa, že vstupuje do vzťahu s Izraelom, ale zároveň sa tak vystavuje nevere a bezbožnosti z jeho strany.

Je tu spomenutá **slávnosť nekvasených chlebov**: postupne sa mal aj Izrael naučiť, že **za všetko patrí vd'aka jedine Hospodinovi, že On dáva rásť všetkému, čo slúži ku obžive** (čítaj Žalm 145). Kvasené bolo symbolom starého. Hospodin však svoju starostlivosť a milosť obnovuje, takže na to sa má aj ľud spoľahnúť pri úrode a zároveň si má pripomenúť, že ten Boh, ktorý ich vyviedol z Egypta je ten istý Boh, ktorý sa o nich postará aj po telesnej stránke.

Obet prvotín: na túto Božiu starostlivosť má ľud odpovedať vďačnou závislosťou na Hospodinovi tým, že 10 % dá Pánovi s tým, že je to zároveň aj dôkaz osobného vzťahu a vďačnosti za to, čo Pán Boh robí pre človeka. Boh **všetko daruje ľuďom, ak Mu ľudia dávajú desatinu, iba Mu vracajú, čo je Jeho a zároveň dokazujú svoju vieru, že im tá desatina nebude chýbať, lebo Hospodin sa o nich dokonalo postará** (podobne aj slávnosť týždňov, ktorá sa neskôr pretransformovala na Letnice a pre nás je to zároveň sviatok vzniku cirkvi).

Mojžiš venoval svoj čas Hospodinu v počte 40 dní a nocí, čím nám – aj svojim pôstom – pripomína Ježiša na púšti, ktorý potom svojim učeníkom hovorí blahoslavenstvá (čítaj ev. podľa Matúša 5 kap.). To, že sa Mojžiš stretol s Bohom dokazujú dosky Desatora, ale aj jeho tvár, ktorá žiarila tak, že ľud to nemohol zniesť, tak si Mojžiš zahaľoval pred ľuďom tvár (neskôr to aplikuje apoštol Pavol v 2 Korintským 3:7-18). Vidieť Boha a Jeho slávu môžu iba tí, ktorí sú v Jeho blízkosti a ktorí s Ním majú osobný kontakt, tu iba čiastočne, ale potom v Jeho kráľovstve tvárou v tvár.

Čo sa máme naučiť z tohto príbehu?

- Boh nám dáva mnohé nové šance
- Boh je nám blízko v rôznych podobách, no najmä vo svojom slove (Biblia) a vo svojom mene (modlitba)
- Najlepšie sa s Bohom stretáva ráno
- Božia milosť je nad Božou spravodlivou odplatom
- Za všetko môžeme a máme ďakovať Pánovi
- Odvdáčiť sa Mu môžeme tým, že Mu budeme dôverovať a dávať ako obeť to, čo sme od Neho dostali (aj čas, aj peniaze, aj schopnosti, aj vzťahy....)
- Čím bližšie sme k Bohu, tým lepšie Ho vidíme
- Raz nám bude darovaná možnosť vidieť Ho bez strachu tvárou v tvár.

Modlitba: Otvor mi oči, nech Ježiša vidím a Jeho sa dotknem, nech „ľúbim Ťa“ poviem. Otvor aj sluch môj i pozornosť zbystrí, nech srdce mi plní a vedie ma Duch Tvoj (pieseň). Amen.